

ABSTRACT

Yurii ZinkoVinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University,
PhD (History), Professor (Ukraine)**Olena Zinko**Vinnytsia National Technical University,
PhD (History), Associate Professor (Ukraine)**Gerasimov T. U. Cities of the Right-Bank Ukraine and the First World War:
Daily Story: Monograph / T. U. Gerasimov - Vinnitsa LLC
«Mercury-Podillia», 2017. - 436 pp.**

The article is analyzed monograph is devoted to the study of the main aspects of the daily life of the urban population of Right-Bank Ukraine in the conditions of the World War I. On the basis of wide involvement of the initial base, a comprehensive analysis of the daily life of the urban population of the Right-bank Ukraine was carried out, the course of which was caused by the First World War. The peculiarities of towns development of Right-bank Ukraine and daily life of their inhabitants on the eve of the World War I taking into consideration the geographic location specialties, economic and worldview modernization processes and military preparations of the Russian empire for war with the States of the Triple Alliance are elucidated.

The influence of the World War I on the consciousness of Right bank town population in the way of investigation of social mood evolution of townspeople during 1914–1917 and the revealing of the most spreading show of abnormal behavior in town social status, the character of penetration consequence of foreign and Russian military men, refugees and also the national problem worsening in the region in the context of the tsarist repressive policy against the Austro-German and Jewish population are elucidated in detail in the dissertation.

A great attention is paid to the ability of Right-bank townspeople to fulfill their physical and spirit needs in the way of analysis of product state in towns and the change of life level of their inhabitants, the influence on town daily life of antialcohol company and leisure-time sphere. The problems of housing and communal sphere and town infrastructure of the Right-bank are examined in detail in the investigation. They are noted to be caused by economical, mobilized, migration, military and cultural-moral factors, clearly showing the total influence of the World War I on the system of vital activity security of the Right-bank Ukraine towns.

Key words: *Everyday life, First World War, Urban Infrastructure of Right Bank Ukraine, housing and communal sphere, deviant behavior, prisoners of war, servicemen.*

Статтю надіслано до редколегії 30.04.2019 р.
Статтю рекомендовано до друку 07.06.2019 р.

УДК 94(477)«1985/1991»(049.32)

DOI: <https://doi.org/10.31652/2411-2143-2019-29-119-121>**Олександр Криворучко**Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського,
кандидат історичних наук, доцент (Україна)**Даниленко В.М. Україна в 1985-1991 рр.: остання глава радянської історії.
– Київ: Інститут історії НАН України, 2018. – 278 с.**

Анотація. *У статті прорецензовано монографію, в якій досліджуються зміни у соціально-економічній, суспільно-політичній та культурно-духовній сферах суспільного життя радянської України в період горбачовської перебудови, аналізуються етапи кризи партійно-радянської системи, характеризуються основні закономірності та рушійні сили процесів, які призвели до відновлення державної незалежності українського народу.*

Ключові слова: *Україна, перебудова, демократизація, гласність, багатопартійність, суверенітет, відродження, незалежність.*

Монографія доктора історичних наук, професора, члена-кореспондента НАН України Даниленка В.М. присвячена дослідженню соціально-економічних, суспільно-політичних та національно-культурних процесів в Україні у період горбачовської перебудови, висвітлено основні етапи кризи компартійної системи та становлення незалежності Української держави.

Головними сюжетними лініями дослідження є соціально-економічні передумови проголошення незалежності, зростання політичної активності українського суспільства, національно-культурне піднесення, відновлення української державності та перші кроки України на шляху незалежності.

У першому розділі монографії автор характеризує стан радянської економіки другої половини 1960-х – 1980-х рр. На основі проведеного кропіткого аналізу значного масиву загальних і спеціальних праць з окресленої проблеми, широкого фактичного матеріалу, дослідник переконливо обґрунтовує закономірний висновок, що системна криза командно-адміністративної системи призвела до економічного виснаження державного організму, занепаду соціальної сфери життя суспільства.

Другий розділ присвячений аналізу кризи компартійної системи та розгортання в Україні національно-демократичних процесів. Автор досліджує як започатковане реформування політичної системи, послаблення карально-репресивної активності судових і правоохоронних органів, лібералізація суспільно-політичного життя призвели до різкого зростання громадсько-політичної активності широких народних верств, пробудженню національної самосвідомості, створенню незалежних від влади неформальних громадсько-політичних організацій та об'єднань, які згодом стали основою для становлення багатопартійної системи.

Значна увага приділена автором аналізу впливу Чорнобильської катастрофи на активізацію суспільно-політичного руху в Україні. Дослідник наголошує, що спішне і неякісне будівництво Чорнобильської АЕС є яскравим свідченням колоніального становища республіки. Трагедія не лише збурила суспільство, але й мобілізувала його на захист національних інтересів.

Третій розділ розкриває деструктивні наслідки національної політики радянської держави для національно-культурної сфери України, зародження процесу подолання панівних комуністичних цінностей та формування нового культурного курсу розвитку українського суспільства. Автор акцентує увагу на тому, що оновлення національної культури передовсім проявилось у розширенні сфери вживання української мови, відновленні національної історичної пам'яті, відродженні народних звичаїв і традицій, зростанні ролі церковно-релігійного чинника в житті суспільства.

Розкриваючи історичний контекст відновлення української державності, дослідник глибоко аналізує кризу тоталітарної системи в СРСР, посилення суперечностей між владною верхівкою і суспільством.

У заключному четвертому розділі монографії автор характеризує передумови проголошення, етапи становлення та юридичне закріплення належності України, її міжнародне визнання, утвердження політичного та економічного статусу, процес розбудови Збройних сил.

Заслуговує на увагу висвітлене питання діяльності консервативних сил, які чинили опір прагненням республік до суверенітету. Переконливим є твердження дослідника, що на початок 1990-х рр., попри зовнішні та внутрішні загрози, Україні вдалося закласти фундамент державності, що призвело до провалу спроб ДКНС втримати республіку в орбіті московського центру.

У післямові монографії автор не лише узагальнює викладений матеріал і підсумовує результати дослідження, а подає концентрований аналіз проблем і перспектив українського суспільства на сучасному етапі його розвитку.

Автор успішно поєднує події історичного минулого і сучасності, що дає можливість повною мірою прослідкувати складний процес суспільно-політичних трансформацій – передумови, етапи становлення та перспективи розвитку української державності.

Так, монографія Даниленка В.М. є вагомим науковим доробком у дослідження новітньої історії України, прикладом толерантного ставлення до історичного минулого та об'єктивного його осмислення і може бути рекомендована фахівцям, політичним і громадським діячам, здобувачам вищої освіти, усім, хто цікавиться вітчизняною історією сучасного періоду.

Александр Криворучко

Винницький государственный педагогический университет имени Михаила Коцюбинского,
кандидат исторических наук, доцент (Украина)

Аннотація. В статье прорецензировано монографию, в которой исследуются изменения в социально-экономической, общественно-политической и духовно-культурной сферах общественной жизни советской Украины в период горбачевской перестройки, анализируются этапы кризиса партийно-советской системы, характеризуются основные

.....
 закономерности и движущие силы процессов, которые привели к восстановлению государственной независимости украинского народа.

Ключевые слова: Украина, перестройка, демократизация, гласность, многопартийность, суверенитет, возрождение, независимость.

ABSTRACT

Olexandr Kryvoruchko

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University,
 PhD (History), Associate Professor (Ukraine)

Danylenko V.M. Ukraine in 1985–1991: the last chapter of Soviet history.

- K.: Institute of History of Ukraine, National Academy of Sciences of Ukraine, 2018. - 278 p.

The article is devoted to a monograph devoted to the changes in the socio-economic, socio-political, cultural and spiritual spheres of the social life of Soviet Ukraine during the period of the Gorbachev perestroika, analyzes the stages of the crisis of the party-Soviet system, describes the basic laws and driving forces of the processes that led to restoration of state independence of the Ukrainian people. The main subjects of the study are the socio-economic preconditions for the proclamation of independence, the growth of the political activity of Ukrainian society, the national-cultural uplift, the restoration of Ukrainian statehood and the first steps of Ukraine in the path of independence.

The author successfully combines the events of the historical past and the present, which enables to fully observe the complicated process of socio-political transformations - preconditions, stages of formation and prospects of development of Ukrainian statehood. Monograph Danilenko V.M. is a significant scientific research in the study of modern history of Ukraine, an example of a tolerant attitude to the historical past and its objective comprehension, and it can be recommended to specialists, political and public figures, applicants for higher education, all who are interested in the national history of the modern period.

Key words: Ukraine, reorganization, democratization, publicity, multiparty, sovereignty, revival, independence.

Статтю надіслано до редколегії 02.05.2019 р.
 Статтю рекомендовано до друку 14.06.2019 р.

УДК 94 (477) (049.32)

DOI: <https://doi.org/10.31652/2411-2143-2019-29-121-124>

Ігор Мазило

Вінницький національний аграрний університет
 кандидат історичних наук, доцент (Україна)

**Україна на розломі цивілізацій / Автор-упорядник О. Домбровський.
 – Вінниця, 2018. – 174 с.**

Анотація: У статті прорецензовано наукове видання «Україна на розломі цивілізацій» науковця , політика Олександра Домбровського. Автор – людина авторитетна, добре володіє матеріалом і знає предмет свого дослідження. Відтак, його твердженням і висновкам можливо довіряти. Текст книги складається з вибраних статей спрямованих на власну інтерпретацію етапних сторінок українського минулого і сьогодення, запропоновано нове бачення окремих подій історії України і як на них впливав релігійний фактор. Сформульоване власне бачення нинішнього геополітичного вибору України. Можливо стверджувати, що автор долучився до вирішення складного завдання, яким переймаються інтелектуали і частина політикуму, – вироблення певних принципів побудови нової моделі розвитку нашого суспільства.

Ключові слова: Україна, Церква , цивілізація, історія, християнство , православ'я, глобальний світ.

Україна як в милому, так і на початку третього тисячоліття постала перед цивілізаційним вибором. Відповідь на це питання шукають політики і експерти. Власний варіант напрямку розвитку новітньої держави Україна, через аналіз культурних, історичних і внутрішньополітичних процесів запропонував науковій громадськості автор вищезгаданого видання.